

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาของปัญหา

การอ่าน เป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในสังคม และมีความสำคัญประการหนึ่ง ต่อการพัฒนาประเทศ เพื่อนำประชาชนไปสู่ความเจริญก้าวหน้า เพราะการอ่านหนังสือประเภท ต่าง ๆ อันได้บันทึกไว้ซึ่งความรู้ ความคิด ที่เป็นบ่อเกิดแห่งการเรียนรู้ของมนุษย์ ถ้ามนุษย์เรา รู้จักเลือกหนังสือประเภทที่เหมาะสมและตรงกับความสนใจได้อ่านตามความต้องการแล้ว ย่อมจะ ก่อให้เกิดประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาตนเอง และในการพัฒนาคนนั้น ควรเริ่มพัฒนาตั้งแต่ยัง อยู่ในวัยเยาว์ เพื่อให้เป็นบุคคลที่เจริญงอกงามทั้งทางจิตใจ สติปัญญา ความรู้ ความคิด และ วิจารณ์ญาณ

วีร์จินา เบเตนคอร์ท (Betancourt 1981:323-331) กล่าวว่าในประเทศ ที่กำลังพัฒนา ควรส่งเสริมการผลิตหนังสือสำหรับเด็กให้มากขึ้น ควรกระตุ้นให้เด็กมีนิสัยรักการ อ่านและรู้จักเลือกหนังสืออ่านได้เองตามความต้องการ ตลอดจนควรจัดให้มีคลังหนังสือ (Book Bank) ขึ้นภายในประเทศด้วย รุท เคียร์เนย์ คาร์ลสัน (Carlson 1965:1981-1983) ได้กล่าวถึงปัจจัยในการอ่านหนังสือของเด็กที่จะทำให้มีประสิทธิภาพนั้นจะต้องมีสิ่งช่วยคือ ครู และบรรณารักษ์ควรแนะนำและจัดหนังสือให้เหมาะสมกับวัย และความต้องการของเด็ก ให้เด็ก ได้อ่านหนังสือมาก ๆ และได้อ่านหลาย ๆ ประเภท

มิชซูเอะ อิชิตากะ อดีตครูโรงเรียนมัธยมศึกษาได้ริเริ่มจัดบริการห้องสมุด เคลื่อนที่ให้แก่เด็ก โดยให้เหตุผลในการจัดบริการว่า เป็นการฝึกให้เด็กอ่านหนังสือตั้งแต่เยาว์วัย อันจะทำให้เด็กรู้จักหนังสือที่จะช่วยผ่อนคลายความเครียดเมื่อเด็กเรียนชั้นมัธยมศึกษา ซึ่งกล่าว กันว่าระบบมัธยมศึกษาของผู้ปกครองทำให้เด็กวัยรุ่นผู้ปกครองตัวคายนกันมาก อิชิตากะ ได้ให้บริการห้อง-สมุดเคลื่อนที่แก่เด็กวัย 2-8 ขวบ ในเขตกรุงโตเกียว โดยได้รับการสนับสนุนด้านการเงินจาก บริษัทโยชิตาให้ซื้อรถ 1 คัน สำหรับให้บริการ ต่อมางานบริการได้ขยายพื้นที่การให้บริการ

และมีรถเพิ่มขึ้นมากกว่า 20 คัน ปัจจุบันมีมูลนิธิ 8 แห่ง ให้การสนับสนุนบริการนี้ นอกจากหนังสือแล้ว บริการห้องสมุดเคลื่อนที่นี้ยังให้บริการภาพยนตร์ ฟิล์มสตริป การแสดงหุ่น และการเดินระบำ (ยุทิน เศษะณี 2525:24) กิจกรรมอีกอันหนึ่งที่มีกระจายอยู่ทั่วไปในประเทศญี่ปุ่น คือ กิจกรรมที่ริเริ่มโดย ซาโตรุ มุกุ เมื่อ ค.ศ.1960 ที่จังหวัดคาโงะชิมะ ตามวิธีนี้ เด็กจะอ่านหนังสือออกเสียงประมาณ 20 นาที ทุกวันในขณะที่แม่นั่งฟัง วิธีง่าย ๆ นี้มีประโยชน์ในการให้แม่และลูกได้แสดงความรู้สึกร่วมกัน และได้รับความรู้จากการอ่านหนังสือเล่มเดียวกัน และยัง เป็นวิธีสร้างนิสัยในการอ่านที่อีกวิธีหนึ่งด้วย และอีกวิธีหนึ่งที่คล้ายกันนี้คือ การให้แม่อ่านออกเสียงให้ลูกที่ยังเล็กฟัง แม้ว่าเด็กยังฟังสิ่งที่แม่อ่านไม่ค่อยเข้าใจก็ตาม แต่การอ่านเช่นนี้จะมีผลในทางจิตวิทยาในการสร้างความอบอุ่นและการมีทัศนคติที่ดีต่อหนังสือและการอ่าน ซึ่งทำได้ไม่ยากนักในวัยอื่น (สเดเกอร์ 2526:128-129)

ประเทิน มหาพันธ์ (2519:102) ได้กล่าวถึงการอ่านของเด็กว่า การที่จะให้เด็กได้อ่านและรักการอ่านจนเป็นนิสัย เพื่อใช้การอ่านในการศึกษาต่อไปในอนาคตนั้น จำเป็นต้องดำเนินการที่สำคัญ 2 ประการคือ สอนให้เด็กอ่านหนังสือจนสามารถอ่านได้ประการหนึ่ง และปลูกฝังนิสัยการอ่านให้แก่เด็กอีกประการหนึ่ง สำหรับประการแรกนั้น ได้กระทำกันอยู่แล้วในโรงเรียน แต่ประการหลังนั้นแม้จะได้มีการกำหนดเป็นความมุ่งหมายในการสอนแล้วก็ตาม หากมิได้แยกสอนเป็นเรื่องเฉพาะ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีความเข้าใจว่า นิสัยรักการอ่านนั้นจะเกิดขึ้นในตัวของเด็กเอง ไม่จำเป็นต้องให้การสั่งสอนเป็นพิเศษ การสอนให้เด็กอ่านหนังสือออกก็เป็นเพียงพอแล้ว แต่ความจริงหาเป็นเช่นนั้นไม่ การสอนอ่านควรมีการเร้าโดยวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้เด็กเกิดความสนใจรักการอ่านหนังสือ เมื่อเรียนสำเร็จแล้วเด็กจะได้สนใจการอ่านต่อไปโดยไม่หยุดยั้ง มีการอ่านหนังสือพิมพ์ สารคดี ตลอดจนวรรณคดีต่าง ๆ มีรสนิยมสูง รู้จักเลือกหนังสืออ่านและรู้จักวิพากษ์วิจารณ์ ในประเทศไทยการอ่านส่วนใหญ่มีอยู่แต่ในโรงเรียน เด็กอ่านหนังสือแบบเรียนเท่านั้น เมื่อเด็กจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 แล้ว ถ้าไม่ได้เรียนต่อใช้เวลาเพียง 2 ปี หลังจากเรียนจบ เด็กจะอ่านหนังสือไม่ออก

ในปัจจุบันจะเห็นได้ว่า การส่งเสริมการอ่านสำหรับเด็กได้ตื่นตัวขึ้นมาก นอกจากเด็กจะได้รับการส่งเสริมการอ่านจากครู บรรณารักษ์ เพื่อน ตลอดจนสื่อมวลชนต่าง ๆ แล้ว

ผู้ปกครองยัง เป็นผู้ที่มีบทบาทที่สำคัญในการส่งเสริมปลูกฝังนิสัยการอ่านให้แก่เด็กตั้งแต่เยาว์วัย เพื่อให้เป็นผู้ที่มีนิสัยรักการอ่านตลอดชีวิต ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะศึกษาถึงอิทธิพลของสภาพครอบครัวที่มีต่อการอ่านของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4—ซึ่งเป็นช่วงวัยที่เด็กมีพัฒนา- การทางการอ่าน ตลอดจนเป็นวัยที่มีความสนใจและสามารถยืมหนังสือจากห้องสมุดหรือซื้อ หนังสืออ่านได้ด้วยตนเอง ผู้วิจัยจะศึกษาถึงสภาพครอบครัว ความสนใจของผู้ปกครองต่อการ อ่านของเด็ก จำนวนหนังสือที่เด็กมีอยู่ที่บ้าน ความถี่ในการอ่าน การเข้าใจต้องสมุด การดู โทรทัศน์ และองค์ประกอบอื่น ๆ ที่คิดว่าจะมีอิทธิพลต่อการอ่านของเด็ก ด้วยความหวังว่าผลที่ ได้จากการวิจัยนี้ จะใช้เป็นส่วนประกอบอันสำคัญในการส่งเสริมพัฒนาการในด้านการอ่านของ เด็ก ตลอดจนใช้เป็นแนวทางสำหรับครู บรรณารักษ์ และผู้ปกครอง ในการจัดกิจกรรมเพื่อ ส่งเสริมนิสัยรักการอ่านแก่เด็กต่อไปในอนาคต

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม เพื่อหาข้อสรุปเกี่ยวกับ อิทธิพลของสภาพครอบครัวที่มีต่อการอ่านของเด็ก ซึ่งได้มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องที่เกี่ยวกับการอ่านของเด็ก ตลอดจนเกี่ยวกับบทบาทของครอบครัวและผู้ปกครองที่มีต่อการอ่านของเด็ก อันเป็นงานวิจัยที่ส่งเสริมการอ่านของเด็ก ซึ่งส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยของต่างประเทศ

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องที่เกี่ยวกับการอ่านของเด็ก สามารถ แบ่งเป็นประเด็นใหญ่ ๆ ดังต่อไปนี้

1. การวิจัยเกี่ยวกับความสนใจและรสนิยมในการอ่านของเด็ก ซึ่งมีการวิจัย เรื่องต่าง ๆ ดังนี้

เจอร์รี แอล จอห์นส์ (Johns 1975:306-309) ได้ทำการศึกษาเพื่อสำรวจ ประเภทของหนังสือที่เด็กชอบในงานวิจัยเรื่อง "Reading Preferences of Urban Students in Grades Four Through Six" ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการอ่านของเด็ก นักเรียนเกรด 4,5 และ 6 จำนวน 597 คน จากโรงเรียนในตัวเมือง (Inner City)

ผลการวิจัยทำให้ทราบว่าเด็กสนใจและชอบอ่านหนังสือที่มีฉากสภาพคนชั้นกลาง ชอบตัวละครคนที่มีความเข้าใจตนเองในทางบวก และตัวละครที่มีปฏิสัมพันธ์ (Interaction) กลุ่มในทางบวก

แอลิเนอร์ ฟอร์เรนท แมคคอสกี้ (McCloskey 1967:3629-A) ได้วิจัยถึงความสนใจในการอ่านของเด็กชายผิวดำ เรื่อง "A Study of the Free Reading Interests of Sixth Grade Negro Boys : Living in the City of New York" ได้ศึกษาจากเด็กชายนิโกรจำนวน 120 คน ระดับเกรด 6 ในโรงเรียนรัฐบาลในเมืองนิวยอร์ก ผลการวิจัยพบว่า เด็กนิโกรชอบการอ่านมาก และชอบอ่านหนังสือสารคดีที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับการกีฬา ชีวประวัติ ประวัติศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ สำหรับนวนิยายที่ชอบอ่าน สนใจเรื่อง ลึกลับและตลกขบขัน

เบตตี คาร์เตอร์ (Carter 1982:312-317) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "Leisure Reading Habits of Gifted Students in a Suburban Junior High School" โดยทำการวิจัยถึงการใช้เวลาว่างในการอ่านของเด็กฉลาดและเด็กระดับปกติในโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่อยู่ชานเมือง ผลปรากฏว่า เด็กฉลาดจะยืมหนังสืออ่านมากกว่าเด็กในระดับปกติทั้งหนังสือที่เป็นนวนิยายและสารคดี ส่วนเด็กระดับปกติจะยืมหนังสืออ่านน้อยกว่า และจะยืมหนังสือสารคดีมากกว่าที่เป็นนวนิยาย

ลินดา ลีโอนาร์ค แลมมี (Lamme 1976:21-32) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "Are Reading Habits and Abilities Related"? โดยติดตามผลในด้านนิสัยรักการอ่านและความสามารถในการอ่านของเด็กนักเรียนเป็นเวลา 3 ปี ผลการวิจัยพบว่า นิสัยในการอ่านที่มีผลต่อความสามารถในการอ่านมากที่สุด ได้แก่นิสัยในการเลือกหนังสือตามชื่อผู้แต่งที่รู้จัก และพบว่า นิสัยในการอ่านนั้นเป็นเรื่องของเด็กแต่ละคน และสมมุติฐานที่ว่า นิสัยในการอ่านของเด็กมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการอ่านของเด็กนั้น ไม่ได้รับการยืนยัน

2. การวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการอ่านของเด็ก

แดน คาพปา (Cappa 1962:33-36) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "Do Parents Help Gifted Children"? โดยศึกษาจากเด็กจำนวน 83 คน ซึ่งมี IQ ระหว่าง 130-185

ผลการวิจัยพบว่า เด็ก 40 % มีหนังสืออ่านที่บ้าน 20-100 เล่ม อีก 40 % มี 10-20 เล่ม และมีเด็กเพียง 20 % ที่มีหนังสือที่บ้านเพียง 2-10 เล่ม โดยเฉลี่ยแล้วนักเรียนมีหนังสืออ่านที่บ้านคนละ 41 เล่ม และเวลาที่นักเรียนใช้อ่านนอกโรงเรียนเฉลี่ยวันละ 70 นาที

✓ ศูนย์วิจัยทางสังคมศาสตร์แห่งลาตินอเมริกา ในประเทศบราซิล ได้ศึกษา อิทธิพลของครอบครัวที่มีต่อการอ่าน การศึกษาครั้งนี้ได้สำรวจจาก 50 ครอบครัวที่มีฐานะทาง ด้านเศรษฐกิจและสังคมแตกต่างกัน มีขนาดครอบครัวและจำนวนสมาชิกวัยต่างกัน ผลการวิจัย พบว่า อิทธิพลที่มีต่อนิสัยในการอ่าน ประการแรกคือ การมีที่ส่วนตัวสำหรับอ่านหนังสือ ประการ ที่สอง การซื้อหนังสือของผู้ใหญ่ในบ้าน และประการที่สาม การที่มีผู้ใหญ่อย่างน้อยหนึ่งคนในบ้าน หรือผู้ที่มาเยี่ยมเยือนครอบครัวเป็นประจำที่ชอบอ่านหนังสือ (สเคเกอร์. 2526 : 97-98)

ในปี ค.ศ. 1976 ศูนย์หนังสือแห่งชาติบังกลาเทศ (National Book Centre of Bangladesh) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "Sample Survey of the Reading Habits of Metropolitan Children of Bangladesh" ซึ่งเกี่ยวกับนิสัยในการอ่านจากนักเรียน 388 คน และผู้ปกครอง 96 คน ซึ่งผลการวิจัยข้อหนึ่งได้แก่ ผู้ปกครองของนักเรียนร้อยละ 59 มีความเห็นว่า นิสัยในการอ่านมีอิทธิพลต่อเด็กมากที่สุด แต่อีกร้อยละ 60 เชื่อว่า ไทรทัศน์มี อิทธิพลต่อการอ่านสูงกว่า (สเคเกอร์ 2526 : 212-214)

ในปี พ.ศ. 2525 มัลลิกา เอี่ยมละออ (2525 : ง-จ) ได้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ผลการเล่าเรื่องหนังสือต่ออัตราการยืมหนังสือในห้องสมุดโรงเรียนชั้นประถมปีที่ 3 ใน โรงเรียนอนุบาลสามเสน" ผลการศึกษาพบว่า ก่อนการทดลองเล่าเรื่องจากหนังสือนั้น กลุ่ม ทดลองมีอัตราการยืม 22 ครั้ง กลุ่มควบคุมมีอัตราการยืม 21 ครั้ง แต่ภายหลังการทดลอง ปรากฏว่า อัตราการยืมหนังสือของกลุ่มทดลองเพิ่มขึ้นเป็น 189 ครั้ง ส่วนกลุ่มควบคุมมีอัตรา การยืม 24 ครั้ง ซึ่งจะเห็นได้ว่า การเล่าเรื่องหนังสือให้เด็กฟังนั้นจะมีผลต่อการอ่านหรือการ ยืมหนังสือของเด็ก

จากรายงานการศึกษาหรือการวิจัยข้างต้น จะเห็นได้ว่า การอ่านมีคุณค่าอย่างยิ่ง

ในการพัฒนาคน และหนังสือเป็นอุปกรณ์สำคัญในการปลูกฝังให้คนรักการอ่าน และมีการศึกษาตลอดชีวิต (Life Long Education) ฉะนั้น จึงควรส่งเสริมและปลูกฝังนิสัยให้เด็กรู้จักการอ่านและรักการอ่านตั้งแต่เยาว์วัย จากการศึกษาวิจัยในต่างประเทศ แม้จะทำให้ทราบถึงความสนใจแนวการอ่านหรือปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลต่อการอ่านของเด็ก แต่เราไม่อาจจะยึดถือเป็นบรรทัดฐานสำหรับเด็กไทยได้ เนื่องจากเด็กไทยมีความแตกต่างกับเด็กชาวต่างประเทศหลายด้าน เช่น สภาพความเป็นอยู่ทั้งทางบ้านและทางโรงเรียน สถานภาพทางเศรษฐกิจ อาชีพของผู้ปกครอง และสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ของเด็ก ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการอ่านของเด็ก ผู้วิจัยมีความประสงค์จะศึกษาถึงอิทธิพลของสภาพครอบครัวที่มีต่อการอ่านของเด็กในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งเป็นวัยที่เด็กเริ่มมีความสนใจในการอ่าน และสามารถอ่านหนังสือได้ด้วยตนเอง การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์ ขอบเขตของการวิจัย และวิธีดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้คือ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาว่าสภาพครอบครัวมีบทบาทต่อการอ่านของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาขาน้ำทิพย์หรือไม่ และอย่างไร
2. เพื่อศึกษาถึงกิจกรรมที่ผู้ปกครองได้ทำเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็ก
3. เพื่อสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับการอ่านของเด็ก ได้แก่ จำนวนหนังสือที่เด็กนักเรียนมีอ่านอยู่ที่บ้านที่ไม่ใช่หนังสือแบบเรียน ประเภทของหนังสือ ความถี่ในการอ่าน และแหล่งที่ได้หนังสืออ่าน

สมมุติฐาน

1. ความแตกต่างของสภาพครอบครัว มีความสัมพันธ์กับการอ่านของเด็กนักเรียนตามตัวแปรต่อไปนี้

- 1.1 อาชีพของผู้ปกครอง
- 1.2 สถานภาพทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง
- 1.3 ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง
- 1.4 การเห็นความสำคัญของการอ่านของผู้ปกครอง

1.5 ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการอ่านของเด็กนักเรียน

1.6 จำนวนบุตรของผู้ปกครอง

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้มุ่งสำรวจและศึกษาถึงอิทธิพลของสภาพครอบครัวที่มีต่อการอ่านของเด็กนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสายน้ำทิพย์ ซึ่งเป็นโรงเรียนสหศึกษา มีจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ทั้งหมด 8 ห้องเรียน 279 คน เหตุผลที่ใช้โรงเรียนสายน้ำทิพย์ ในการวิจัยครั้งนี้ เพราะเป็นโรงเรียนประถมศึกษาตัวอย่าง สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ที่สอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 และเป็นโรงเรียนที่ผู้ปกครองของนักเรียนมีอาชีพและสถานภาพทางเศรษฐกิจต่าง ๆ กันโดยเฉลี่ยแต่ละห้องเท่ากัน ผู้วิจัยจึงได้ใช้วิธีการจับฉลากเพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 4 ห้อง จากทั้งหมด 8 ห้อง ซึ่งได้แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ห้อง 1, ห้อง 3, ห้อง 6 และห้อง 8 เป็นจำนวนนักเรียน 140 คน มีจำนวนนักเรียนชาย 65 คน จำนวนนักเรียนหญิง 75 คน และจำนวนผู้ปกครองที่เป็นกลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ปกครองของนักเรียน 140 คนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยมีผู้ปกครองเพศชาย 68 คน ผู้ปกครองเพศหญิง 72 คน ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม สำหรับตัวแปรอิสระที่เกี่ยวข้องคือ สภาพครอบครัว ตัวแปรตามคือ การอ่านของเด็กนักเรียน และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือหลักในการสำรวจเก็บข้อมูล

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาข้อมูลจากหนังสือ วารสาร งานวิจัยและเอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการอ่านของเด็ก อิทธิพลของสภาพครอบครัว และอิทธิพลของสื่อมวลชนที่มีต่อการอ่านของเด็ก

2. ศึกษาสภาพของโรงเรียนและห้องสมุดของโรงเรียนสายน้ำทิพย์ แล้วศึกษาประชากรที่ใช้ในการวิจัยดังนี้

2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ผู้ปกครองของเด็กนักเรียน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนสาธิตน้ำทิพย์ ซึ่งสังกัดสำนักงาน การประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ที่สอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 จากการศึกษาระเบียบ ประวัติของนักเรียนจากครูประจำชั้น ทำให้ทราบว่าผู้ปกครองของนักเรียนในแต่ละห้องมีอาชีพ และรายได้ต่าง ๆ กัน โดยเฉลี่ยแต่ละห้องเท่ากัน และนักเรียนแต่ละห้องมีความสามารถในการเรียนโดยเฉลี่ยเท่ากัน คือ คณะเด็กนักเรียนที่เก่ง ปานกลาง และพอใช้ ให้อยู่แต่ละห้อง ในอัตราที่เท่ากัน จำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีทั้งหมด 8 ห้องเรียน มีจำนวนรวม 279 คน

2.2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการจับฉลาก จำนวนเด็กนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ทั้งหมด 8 ห้อง ได้นักเรียนชาย-หญิง ที่เป็นกลุ่ม ตัวอย่าง 4 ห้อง คือ นักเรียนห้อง 1, ห้อง 3, ห้อง 6 และห้อง 8 มีจำนวน 140 คน และ จำนวนผู้ปกครองที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 140 คน คือ ผู้ปกครองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 140 คน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง รวมกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้มีทั้งหมด 280 คน

3. นำข้อมูลที่ได้มาสร้างแบบสอบถาม แล้วนำไปทดลองกับประชากรที่มีใช้ กลุ่มตัวอย่าง เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขใหม่ แล้วส่งแบบสอบถามชุดใหม่ให้แก่กลุ่มตัวอย่าง โดยมีแบบสอบถาม 2 ชุด ชุดที่หนึ่งสำหรับผู้ปกครอง และชุดที่สองสำหรับเด็กนักเรียน

4. รวบรวมข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์อย่างละเอียด โดยนำเสนอในรูปตารางและความเรียง ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์หาค่าร้อยละและไค-สแควร์ มีสูตรดังนี้

$$4.1 \text{ อัตราร้อยละ ใช้สูตร } P = \frac{f}{N} \times 100$$

4.2 ไค-สแควร์ เป็นสถิติที่นำข้อมูลมาอย่างมาทดสอบหาความ-

$$\text{สัมพันธ์โดยใช้สูตร } \chi^2 = \sum_{i=1}^r \sum_{j=1}^k \frac{(o_{ij} - E_{ij})^2}{E_{ij}}, \text{ df} = (k-1)(r-1)$$

(วิเชียร เกตุสิงห์ 2524:158-161)

5. สรุปผลการวิจัย และ เสนอแนะ

ข้อตกลงเบื้องต้น

คำตอบและแนวความคิดเห็นของผู้ปกครองและเด็กนักเรียนในแบบสอบถาม ถือเป็นคำตอบตามความรู้สึกและสภาพที่เป็นจริง

ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงแนวการอ่าน ความต้องการ และอุปสรรคในการอ่านของเด็ก
2. เป็นแนวทางให้ผู้ปกครองทุกอาชีพหรือทุกสภาพครอบครัวได้ส่งเสริมและจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านให้แก่เด็ก อันจะเป็นผลถึงการช่วยสร้างนิสัยรักการอ่านให้แก่เด็กตลอดไป
3. ทำให้ครูและบรรณารักษ์ ได้ทราบถึงการอ่านของเด็ก และสามารถส่งเสริม การอ่านให้แก่เด็กต่อไป
4. เป็นแนวทางในการเลือกและจัดหาหนังสือเข้าห้องสมุดของบรรณารักษ์ให้สอดคล้องกับความสนใจของเด็ก

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

สภาพครอบครัว หมายถึง อาชีพของผู้ปกครอง สถานภาพทาง เศรษฐกิจของผู้ปกครอง ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง จำนวนบุตรของผู้ปกครอง การเห็นความสำคัญของการอ่านของผู้ปกครอง ตลอดจนความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการอ่านของเด็กนักเรียน

การอ่านของเด็กนักเรียน หมายถึง จำนวนหนังสือที่ไม่ใช่หนังสือแบบเรียนที่นักเรียนมีอยู่ที่บ้าน ประเภทของหนังสือ ความถี่ในการอ่าน และแหล่งที่ได้หนังสืออ่าน

หนังสือ หมายถึง หนังสือที่ไม่ใช่หนังสือแบบเรียนที่นักเรียนมีอยู่ที่บ้าน

เด็กนักเรียน หมายถึง เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนสาธิตน้ำทิพย์

ผู้ปกครอง หมายถึง ผู้ปกครองของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียน
สายน้ำทิพย์

ห้องสมุดโรงเรียน หมายถึง ห้องสมุดโรงเรียนสายน้ำทิพย์

อาชีพของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง หมายถึง อาชีพของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง
ของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างแบ่งออกเป็น 4 ประเภท ตามรายงานสภาพโดยทั่วไปของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2519:4-5) มีดังนี้

1. อาชีพที่ต้องใช้วิชาชีพ หมายถึง ชนิดของงานที่บุคคลนั้นทำอยู่โดยได้รับ
เงินเดือนหรือค่าจ้างจากหน่วยงานเอกชน หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ เช่น แพทย์
พยาบาล ครู วิศวกร หนายความ ทหาร ตำรวจ และข้าราชการบ้านาญ เป็นต้น

2. อาชีพค้าขาย หมายถึง อาชีพที่เกี่ยวกับการค้าขายสินค้าทั้งที่เป็น
กิจการใหญ่และเล็ก รวมทั้งผู้ที่เป็นเจ้าของบริษัทธุรกิจโฆษณา สถานีบริการน้ำมัน โรงรับจำนำ
นายหน้า และการเป็นตัวแทน เป็นต้น

3. อาชีพรับจ้าง หมายถึง อาชีพที่ใช้แรงงาน เช่น ช่างเสริมสวย
คนรับใช้ คนรับจ้างแบกของ และคนยาม เป็นต้น

4. อาชีพเกษตรกร หมายถึง อาชีพทำนา ทำสวน ทำไร่ เลี้ยงสัตว์
การประมง เป็นต้น ทั้งนี้จะเป็นเจ้าของหรือเป็นผู้รับจ้างผู้อื่นก็ได้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย